

ŞARKI ÖĞRETİM METOTLARI

Şarkı öğretimi, kulaktan ve notadan olmak üzere iki şekilde yapılır. Bu metotlar uygulanırken bazı kurallara dikkat etmek gerekir:

6 yaşındaki bir çocuğun **Re-Lâ** arasındaki bir ezgiyi, 7 yaşında ise, **Re-Si** genişliğindeki şarkıları söyleyebilecekleri, 8-9-10 yaşlarında da **Re gamını** taşımayan parçaları çoğunlukla söyleyebilecekleri bilinmelidir.

Bundan dolayı; ilköğretimin 1. ve 2. sınıflarında, kulaktan şarkı öğretimine ağırlık verilmelidir. kolaydan zora ilkesine göre solfej öğretimi; 3. sınıftan başlanarak 4-5. sınıflarda sürdürülürken, kulaktan öğretim metodu ile şarkı, türkü, marş ve oyun müziği öğretimine aralıksız devam edilmelidir.

Çocuklara, her dersin başlangıcında, 5 dakika **nefes ve ses açma çalışmaları** yaptırmak yararlı olur. Nefes alıştırmaları, ağız kapalı olarak derin nefes alma, biraz tutma, sıcak çay üfler gibi yavaş yavaş verme ya da, dişler sıkılı olarak “ssssssssss” şeklinde yaptırılmalıdır. “ssssssssss” sesleri, kesik kesik, dalgalı, kuvvetli, hafif ve ya karışık olarak yaptırılabilir.

Ses açma çalışmalarında ise, **staccato** (Notalara karşılık gelen hecelerin kısa ve vurgulu seslendirilmesi.) ve **legato** (Notalara karşılık gelen hecelerin, ses kopukluğu olmadan-hece bağıyla- seslendirilmesi.) tekniklerinden yararlanılır.

1. KULAKTAN ŞARKI ÖĞRETİMİ

1. Şarkı sözleri güzel bir yazı ile tahtaya yazılır.
2. Şarkı konusu ile ilgili kısa bir açıklama yapılır.
3. Şarkı sözleri, güzel bir Türkçe ile öğretmen tarafından okunur.
4. Şarkı sözleri, öğrenciler tarafından önce tek tek, sonra da toplu olarak şiir gibi sınıfça okunur.
5. Şarkının sözlerinin anlamı üzerinde durulur, bilinmeyen kelimeler açıklanır.
6. Öğretmen şarkıyı birkaç kez, bir müzik aleti eşliğinde, öğrencinin belleğinde iz bırakacak şekilde doğru ve güzel bir biçimde okur.
7. Şarkı, parçadan bütüne doğru öğretmen tarafından çalınıp söylenirken, buna öğrencilerin çok hafif bir sesle, eliyle ve kalemle hafifçe sıranın üzerine vurarak ritimle eşlik etmeleri sağlanır.
8. Şarkı öğretmen tarafından çalınırken, öğrenciler normal bir sesle eşlik ederler.
9. Şarkının öğrenildiğine kanaat getirilince normal ses ve ritmiyle, nüans ve vurgulara dikkat ettirilerek öğrenciler tarafından söylenir.

- 10.Öğrenilemeyen cümleler veya bölümler üzerinde pekiştirici çalışmalar yapılır.
- 11.Şarkı, öğrencilere tek tek, grup grup ve sınıfça söylettirilir.
- 12.Şarkı güzel bir yazıyla defterlerine yazdırılır.

2. NOTA İLE ŞARKI ÖĞRETİMİ

1. Şarkının notaları tahtaya yazılır.
2. Şarkı konusu ile ilgili kısa bir açıklama yapılır.
3. Öğretmen, şarkının sözlerini güzel bir sesle okur.
4. Anlamı bilinmeyen kelimeler açıklanır.
5. Şarkının bestecisi tanınmış ise, hakkında bilgi verilir.
6. Şarkının sözleri, düz olarak okutulur.(bona)
7. Şarkının ritmi üzerinde durulur.(Eller veya kalemler kullanılabilir)
8. Şarkının notaları ritmik bir şekilde düz olarak okunur. (tartım)
Düm (□), te ke (M), ta fa te fe (⊗)....gibi veya nata isimleriyle.
9. Şarkı, öğretmen tarafından güzel bir şekilde söz ve solfejiyle örneklendirilir.
10. Şarkının notaları, nota sesleriyle aynı ölçüler içinde okunur.
11. Şarkı, ritmik ve melodik olarak notasıyla okunur.
12. Şarkının müziği her hangi bir sesli harf ile tekrarlanır. (a a a , e e e gibi...)
13. Şarkı öğrencilere ölçü, ölçü tüm olarak, hafif sesle, dikkatlice notasıyla söylenir.
14. Tek tek notası öğrencilere söylenilerek, gerekli düzeltmeler yapılır.
15. Şarkı, sözleri ve bütün müzik değerleriyle söylettirilir.
16. Flütlerle çalabilme çalışmaları yapılır.
17. Şarkının söz ve notaları güzelce defterlerine yazdırılır.

ÇAĞDAŞ MÜZİKÖĞRETİM YÖNTEMLERİ

1. **DALCROSE YÖNTEMİ** (Fransız)
Fiziksel yapının müziğe katkıda bulunması. Çocuğun, şarkı söylerken vücut dilini kullanabilmesi.
2. **ORFF YÖNTEMİ** (Alman)
Vurmalı çalgılarla müziğe katkıda bulunulması, eşlik edilmesi.
3. **KODALY YÖNTEMİ** (Macar)
Çocuğun kendi kültürel fonksiyonunda ve sosyal çevresinde eğitilmesi.
Bu yöntemin amaçları:
 - a. Herkes şarkı söylemeli.
 - b. Herkes müzik konusunda bilgili olmalı.
 - c. Müzik, insan yaşantısında önemli bir rol oynamalı.
 - d. İyi bir konser dinleyicisi yetiştirilmeli.

4. SUZUKİ YÖNTEMİ (Japon)

Bu yöntem, insanın doğal yapısı içerisinde eğitimini amaçlar. Bu eğitim, anne karnında başlar. Hamile olan anneye 9 ay boyunca bir şarkı dinletilir. Çocuk doğduktan sonra 3 yaşına kadar da aynı şarkı dinletilir. Daha sonra çocuk pratik olarak bu şarkıyı çalar ve devamında nota bilgisi verilir.

OKUL ŞARKILARININ ÖZELLİKLERİ

1. Şarkı sözleri terbiyeye, çocuk zevk ve psikolojisine uygun olmalıdır.
2. Öğretici olmalı, ünitelerle verilen bilgileri pekiştirici olmalıdır.
3. Melodileri, sanat değeri taşımalıdır.
4. Çocuk yaşına uygun ve öğrenebileceği şekilde cazip olmalıdır.
5. Sözlerle sesler arasında uygunluk (prozodi) bulunmalıdır.
6. Evrensel olmalıdır.
7. Ulusal olmalı, adet, örf ve geleneklere uygun olmalıdır.
8. Nota bilgisi vermeye yönelik olmalıdır.
9. Okul yaşamına uygun olmalıdır.

MÜZİK DERSİNİN İŞLENİŞ BASAMAKLARI

Önce Müzik (Yaklaşık 3 – 5 dakika)

Derse müzikle başlama (bir önceki ders öğrenilen şarkı), öğrenilenleri pekiştirme, öğrenciyi derse hazırlama.

Söyleşi (Yaklaşık 8 – 10 dakika)

A- Hazırlık Aşaması : Düşünelim-Konuşalım başlığı altındaki sorularla, hazırlıksız öğrenciyi işlenecek konuya hazırlama.

B- Okuma Aşaması : Programda öngörülen konunun işlendiği yazının okunması.

C- Konuşma Aşaması : Konuyla ilgili karşılıklı konuşmak için ortam yaratma.

Bir Şarkı Öğrenelim (Yaklaşık 10 – 15 dakika)

Bir şarkı, türkü veya marşı dinleme- yineleme yoluyla, kulaktan veya notalı öğrenme.

Müzik Bilgileri (Yaklaşık 3– 5 dakika)

Müzik eğitiminin, bilgi kazandıran, beceri geliştiren konularının işlenmesi.(Tartım, duyma ve ezgileme, nota öğretimi, müzik bilgileri ve çalgı eğitimi gibi...)

Bilgimizi Ölçelim (Yaklaşık 3– 5 dakika)

“Öğrendiklerimizi Değerlendirelim” soruları ile, her öğrencinin, derste öğrendiklerini kendi kendine ölçmesine yardımcı olma.

Küçük Konser (Zevk Eğitimi) (Yaklaşık 3– 5 dakika)

Öğrencilerin şarkı, türkü ve marş dağarcığını geliştirici serbest program yapmalarına fırsat verme.